

RAADSINFORMATIEBRIEF

Aan De gemeenteraad
T.a.v.
Datum 1 juli 2014
Betreft Raadsinformatiebrief gevolgen meicirculaire 2014 gemeentefonds
Van Financiën
Ons kenmerk 57922
Bijlagen
CC

Geachte gemeenteraad,

Inleiding/aanleiding

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u, zoals in de Voorjaarsnota 2015 door ons is toegezegd, over de financiële gevolgen van de meicirculaire 2014 Gemeentefonds. De begroting wordt naar aanleiding van deze brief niet aangepast. De financiële gevolgen nemen we mee bij het opstellen van de (meerjaren)begroting 2015-2018.

Hofhoek 5
3176 PD Poortugaal
Postbus 1000
3160 GA Rhoon
Telefoon 010 506 11 11
Fax 010 501 81 80
www.albrandswaard.nl

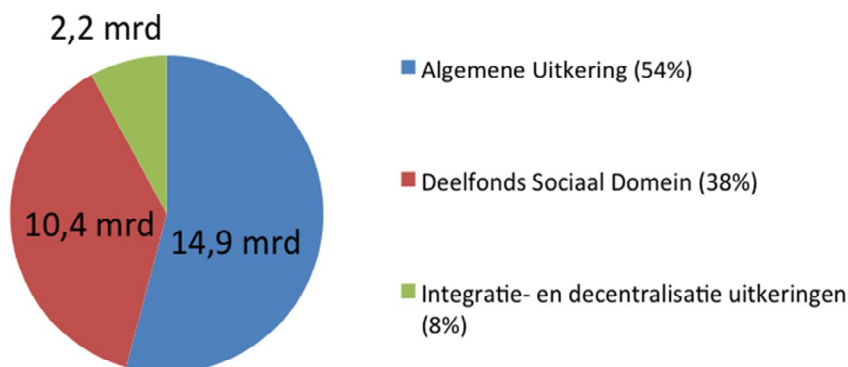
Kernboodschap

Totale omvang Gemeentefonds

Het Gemeentefonds heeft een totale omvang van € 27,5 miljard. Daarvan is 38% benoemd als het deelfonds Sociaal Domein. 54% betreft Algemene uitkering en 8% integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Het is duidelijk dat er sprake is van een enorme stijging in omvang van het Gemeentefonds vanwege het deelfonds. Daarnaast is sprake van kortingen en een wijziging in de verdeelsystematiek (herijking).

Schematisch is de omvang van het Gemeentefonds als volgt weer te geven:

Gemeentefonds 2015: 27,5 mrd

vervolg pagina

Nieuw: deelfonds Sociaal Domein (38%)

De middelen uit dit fonds dienen ter bekostiging van de nieuwe taken welke aan de gemeenten zijn toegekend. Het gaat dan om nieuwe Wmo-taken, de Jeugdwet, re-integratie, sociale werkvoorziening en nieuwe groepen participatie. De bestedingsrichting binnen het deelfonds is vrij. Zo kan bijv. een overschot binnen de Wmo ingezet worden voor taken op het gebied van de Jeugdwet. Een en ander zal uiteraard verantwoord moeten worden aan de raad. Aan het Rijk hoeft de gemeente geen verantwoording af te leggen. Wel zal het Rijk gaan monitoren. Het deelfonds vervalt per 2018 en alle middelen worden dan overgeheveld naar het onderdeel Algemene uitkering.

De middelen voor Wmo en de Jeugdwet zijn voor 2015 gebaseerd op historische gegevens. Vanaf 2016 zal een objectieve verdeelsleutel gaan gelden. Voor de Wmo zal de verdeelsleutel in de septembercirculaire 2014 en voor de Jeugdwet in de decembercirculaire 2014 bekend worden.

Voor participatie zijn in de meicirculaire nog geen middelen beschikbaar gesteld. Zicht op een verdeling van het participatiebudget naar individuele gemeenten zal in de septembercirculaire komen.

Integratie- en decentralisatie uitkeringen (8%)

Dit betreft voornamelijk de integratie-uitkering voor de 'oude' Wmo-taken. De eerder voorgenomen korting tot 40% van het budget is bijgesteld tot 75% van het budget. Het budget is maatgevend voor de uitgaven. Voor Albrandswaard is nu sprake van een korting op de Wmo van € 350.000.

Algemene uitkering (54%)

Accresontwikkeling

Het accres is de jaarlijkse groei / krimp van het gemeentefonds als gevolg van de ontwikkelingen van de rijksuitgaven (de zogenaamde trap op, trap af - methode). Het accres laat een wisselend beeld zien voor de komende jaren.

Aanpassing eenheden en maatstaven

De algemene uitkering bestaat uit allerlei verdeelmaatstaven zoals inwoners, ouderen, jongeren, uitkeringsontvangers, minderheden en woonruimten. De aantallen bij die verdeelmaatstaven wijzigen voor een gemeente voortdurend. Iedere keer als wij de algemene uitkering bijstellen, gebruiken we de meest recente Albrandswaardse aantallen. Ook worden landelijke en lokale ontwikkelingen bijgesteld.

vervolg pagina

Groot onderhoud/herijking verdeelstelsel

Omdat de afgelopen 10 jaar scheefgroei is ontstaan in de kostenstructuur heeft er een eerste herijking plaatsgevonden van enkele objectieve verdeelmaatstaven (zoals ook in de Voorjaarsnota is aangegeven). Op macroniveau is deze operatie weliswaar budgettair neutraal, maar voor de individuele gemeenten ontstaan herverdeeleeffecten. Voor 2015, de eerste fase, zijn dat de volgende:

- Minder geld voor onderwijs door scheefgroei tussen inkomsten algemene uitkering en uitgaven;
- Minder geld voor wegen in het buitengebied en meer in stedelijk gebied wegens scheefgroei;
- Betrekken van de nieuwe woningdefinitie op basis van de BAG (Basisregistratie adressen en gebouwen). Het gewicht van de maatstaf woonruimten is verlaagd en van huishoudens verhoogd;
- Gedeeltelijk vervallen van het vaste bedrag voor de G4 (de 4 grote steden in Nederland: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht).

Voor de 2^e fase van herijking, die vanaf 2016 ingaat, worden de maatstaven voor de clusters Sociaal en Openbare Orde tegen het licht gehouden. Ook hier kunnen dan weer herverdeeleeffecten ontstaan voor de individuele gemeenten.

Kortingen

Zoals ook aangekondigd in de Voorjaarsnota wordt het buitenonderhoud van het primair en speciaal onderwijs overgeheveld naar de schoolbesturen. Op macroniveau betreft het een korting op het gemeentefonds van € 158,8 miljoen.

Prijs- en looncompensatie

De prijzontwikkeling in de meicirculaire is volgt:

Prijzontwikkeling bruto binnenlands product 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Prijzontwikkeling bbp	¾%	1 ¼%	¾%	½%	½%	½%

Voor lonen en salarissen wordt een compensatie uitgekeerd van 0,75% in 2014 en 2,25% in 2015.

De gemeenten ontvangen via de Algemene uitkering hiervoor extra middelen. In de BAR-begrotingen 2014 en 2015 is uitgegaan van de nullijn.

Nieuwe taken – extra middelen

Naast het nieuwe deelfonds Sociaal Domein zijn er vier nieuwe taken binnen het gemeentefonds (de zgn. taakmutaties Algemene uitkering):

vervolg pagina

- Individuele studietoelage Participatiewet; hiervoor komen slechts beperkte middelen beschikbaar voor de uitvoering. Voor 2015 € 1 miljoen, 2016 € 3 miljoen, 2017 € 4 miljoen en vanaf 2018 € 5 miljoen structureel;
- Uitvoeringskosten Participatiewet; in verband met de beperking van de toegang tot de WAJONG zal toestroom in de Participatiewet toenemen. Voor deze doelgroep nemen dus de uitvoeringskosten binnen de gemeenten toe. Het kabinet voegt voor de uitvoeringskosten ten behoeve van de genoemde nieuwe doelgroep middelen toe aan de algemene uitkering. Voor de periode na 2019 geldt dat de omvang mede in het licht van de geleidelijke toename van de doelgroep Participatiewet integraal zal worden gezien binnen de dan geldende financierings-systeem.
- Aanpassing software burgerlijke stand; compensatie voor de registratie van lesbisch ouderschap;
- Waterschapsverkiezingen in 2015 gelijktijdig met de verkiezingen van de Provinciale staten.

Onzekerheden

Voor de toekomst brengt de meicirculaire 2014 nog veel onzekerheden met zich mee:

- Voor de Wmo 2015 zijn de bedragen gebaseerd op historisch budget. Een objectief verdeelmodel volgt per 2016. Dit zal leiden tot herverdeelde effecten, waarover op zijn vroegst in de septembercirculaire 2014 meer informatie beschikbaar komt;
- Het bovenstaande geldt ook voor de Jeugdwet. Meer informatie volgt pas in de decembercirculaire 2014;
- Voor Participatie komen indicatieve bedragen pas in de septembercirculaire 2014;
- Per 2016 2^e fase herijking Gemeentefonds voor clusters Sociaal en Openbare Orde. Informatie volgt op zijn vroegst in de meicirculaire 2015;
- Overgang van het deelfonds Sociaal Domein naar de Algemene uitkering met gangbare maatstaven per 2018 zal leiden tot herverdeelde effecten;
- Zonder een wijziging van het principe “samen de trap op, en samen de trap af” worden budgetrisico's gelopen over de middelen uit het Sociale Domein;
- Mogelijke stagnatie van groei (inwoneraantal) en woningbouw binnen de eigen gemeenten.

Financiën

De financiële gevolgen van de meicirculaire 2014 ten opzichte van wat bij de Voorjaarsnota 2015 is gepresenteerd laten zich als volgt samenvatten:

vervolg pagina

Omschrijving	Budgettair effect meicirculaire 2014 t.o.v. Voorjaarsnota 2015				
	Bedrag 2014	Bedrag 2015	Bedrag 2016	Bedrag 2017	Bedrag 2018
Bruto-effect uitkering gemeentefonds o.b.v. meicirculaire 2014 t.o.v. Voorjaarsnota 2015	266.538	5.722.565	6.059.302	5.940.404	6.093.490
<u>Af te zonderen</u>					
Bijstellen OZB-opbrengsten, ivm aanpassen WOZ-waarden conform inkomstenmaatstaf	-180.000	-180.000	-180.000	-180.000	-180.000
taakmutatie intensivering armoedebeleid	4.033	6.318	6.318	6.318	6.318
individuele studietoelage (participatie)		-3.066	-8.901	-13.986	-16.604
waterschapsverkiezingen 2015		-35.515			
Uitvoeringskosten participatiewet		-1.933	-6.270	-10.404	-14.391
Maatregelen Wet Werk en Bijstand 2014	-3.518				
E-boeken 2015 (verlaging subsidie bibliotheek)	0	11.838	13.626	15.759	18.219
Centra voor jeugd en gezin (DU)	-3.155	-3.155	-3.155	-3.155	-3.155
Invoeringskosten decentralisatie jeugdzorg (DU)	-58.918				
Wet maatschappelijke ondersteuning (verlaging ingaande 2015 van budgetten WMO)	-42.165	349.050	349.050	349.050	349.050
Mantelzorg	-5.453				
Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)					-1.300
Invulling taakstelling als gevolg van prijscompensatie totaal € 160.000 in BAR-begroting	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000
Deelfonds sociaal domein		-5.961.375	-5.986.938	-5.795.673	-5.815.506
taakmutatie Transitiekosten decentralisatie AWBZ	6.688				
Suppletie-uitkering Bommenregeling	-37.450				
Totaal af te zonderen	-351.938	-5.849.838	-5.848.270	-5.664.092	-5.689.368
Netto-effect uitkering gemeentefonds o.b.v. meicirculaire 2014 t.o.v. Voorjaarsnota 2015	-85.400	-127.273	211.033	276.312	404.122
	Nadeel	Nadeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel
<u>Analyse</u>					
Lagere korting OZB-maatstaf a.g.v. gelijktrekken WOZ-waarden met OZB-opbrengsten	253.134	256.571	417.971	587.285	587.285
Omlaag bijstellen OZB-opbrengsten	-180.000	-180.000	-180.000	-180.000	-180.000
Lagere uitkeringsfactor	-130.000	-117.000	0	-13.000	0
Hogere korting overheveling buitenonderhoud PO SO	0	-39.242	-39.242	-39.242	-39.242
Lager positief herverdeeldeffect herijking gemeentefonds	0	-138.000	-138.000	-138.000	-138.000
Suppletieregeling herverdeeldeffect groot onderhoud 2015	0	-81.052	0	0	0
Hogere uitkering a.g.v. geen dalende trend bijstandsontvangers (maatstaf 8, 10a+b), maar gelijkblijvend		74.000	38.000	2.200	2.200
Overig (gewijzigde aantallen)	-28.534	97.450	112.303	57.068	171.879
	-85.400	-127.273	211.033	276.312	404.122

Toelichting:

Bruto-effect uitkering gemeentefonds meicirculaire 2014 t.o.v. Voorjaarsnota 2015

Deze positieve saldi zijn gebaseerd op de meicirculaire 2014, waarin de accresontwikkeling, de aangepaste eenheden en maatstaven, de bezuiniging op de bestaande Wmo-taken, de overheveling buitenonderhoud primair/speciaal onderwijs, de toevoeging van het deelfonds Sociaal domein (AWBZ en Jeugdzorg) en overige taakmutaties zijn meegenomen.

Af te zonderen inkomsten

De mutaties, zoals deze in de meicirculaire 2014 zijn aangegeven, hebben gevolgen voor de budgetten in onze begroting. Enerzijds wordt aan de inkomstenkant van de begroting de Algemene uitkering hoger, omdat het Rijk middelen aan het gemeentefonds toevoegt. Tegenover deze nieuwe taken staan echter nieuwe uitgaven aan de lastenkant. Anderzijds hebben we te maken met doorgevoerde kortingen binnen de Algemene uitkering. Als gemeente hebben wij de intentie deze kortingen door te vertalen naar lagere uitvoeringsbudgetten (WMO), dan wel lagere subsidieverstrekkings aan onze partners. Als gemeente en partners zullen we de taken dus efficiënter moeten gaan uitvoeren.

vervolg pagina

Netto-effect uitkering gemeentefonds meicirculaire 2014 t.o.v. Voorjaarsnota 2015

Dit is het bruto-effect minus het saldo van de af te zonderen inkomsten. Het netto-effect is dus het budgettaire effect op het begrotingssaldo, zoals dat bij de Voorjaarsnota 2015 is gepresenteerd. De gevolgen van de meicirculaire 2014 voor het meerjarenperspectief zijn als volgt:

	Bedrag 2015	Bedrag 2016	Bedrag 2017	Bedrag 2018
Saldo begroting 2015-2018 bij Voorjaarsnota 2015	-214.897	74.031	79.000	93.751
Netto-effect meicirculaire 2014	-127.273	211.033	276.312	404.122
Saldo begroting 2015-2018 na meicirculaire 2014	-342.170	285.064	355.312	497.873

Met deze brief hebben wij u een beeld geschetst van de financiële ontwikkelingen binnen het Gemeentefonds en de effecten hiervan op het begrotingsbeeld. De komende periode werken wij verder aan een inhoudelijke vertaling. De gevolgen hiervan nemen wij mee in onze (meerjaren)begroting 2015-2018.

Bijlagen/ter inzage liggende stukken

Niet van toepassing

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de secretaris, de burgemeester,

Hans Cats

drs. Hans-Christoph Wagner